

Fitxa 21

CAVALLERIA

DADES GEOGRÀFIQUES I FÍSIQUES:

Municipi: es Mercadal.

Altres topònims: no se'n coneixen.

Àrees urbanes associades: no n'hi ha.

Accés: rodat. Des de la carretera de Tramuntana des Mercadal, agafant cap al far de Cavalleria. La platja té estacionament associat.

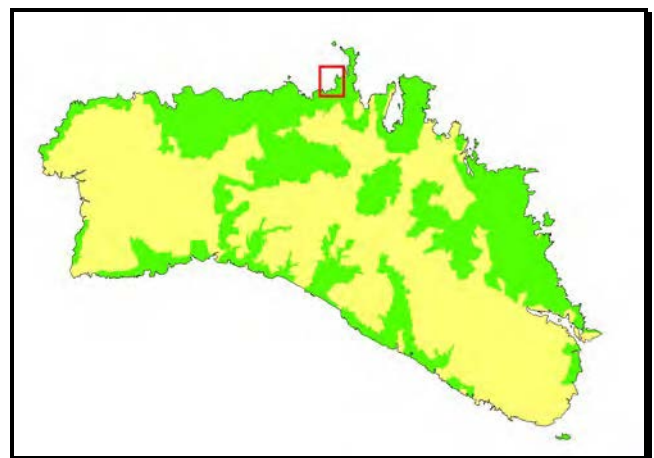
Orientació de la platja: nord.

Superfície de platja: 7.600 m².

Llargada de platja: 450 m.

Amplada mitjana de la platja: 20 m.

Grau de saturació de la platja: alt, en plena temporada.

Geologia de l'entorn: base de turbidites del Devonian inferior i del Carbonífer, més gresos del Permià al costat oriental.

Composició del sediment: d'origen carbonatat orgànic (+90%), amb alta proporció de gra fi i color blanc.

Espai natural protegit: inclosa a l'Àrea Natural d'Espècial Interès Me-3, a la Xarxa Natura 2000, i la part marina, a la Reserva del Nord de Menorca.

SERVEIS DE PLATJA:

Classificació platges CIM: platja de tipus B (natural amb accés rodat).

Distància a l'estacionament: 400 m.

Servei de socorrisme: servei de farmaciola, sense serveis de socorrisme.

Altres serveis: serveis de WC i estructures per aparcar bicicletes a l'estacionament.

ENTORN I PAISATGE

Amb una llargada de 450 m, la platja de Cavalleria és una de les grans de la costa nord de Menorca. Presenta dues meitats ben diferenciades i separades per l'anomenat escull de Ferragut. La meitat oriental és la que presenta més arena, tant dins la mar com cap a darrere, amb tot l'arenal. En canvi, la meitat occidental és de roca i còdols al fons de la mar, i darrere la platja s'acaba de sobte amb una petita elevació. La cala és oberta i poc profunda, les parets que la circumden no són gaire elevades (entre 10 i 20 m, aproximadament). Aquests factors fan que la platja quedi totalment a mercè de la tramuntana. La platja veïna de cala Roja queda més arrecerada, a causa de la seva disposició i orientació (vegeu foto adjacent). Es tracta d'una platja petita d'arena i còdols amb un interessant i divers fons submarí.

El sistema dunar de Cavalleria s'estén més de 1.300 m cap al sud, fins a sobrepassar, fins i tot, la carretera que duu a la platja i al far. Aquest sistema està actualment en fase de recuperació natural, després de dècades d'extracció, fet que es pot observar en els relleus negatius que trobam més enllà de les morfologies dunars davanteres. La seva morfologia davantera presenta un índex de conservació excel·lent. El sistema en conjunt és

summament variable i s'explica, en part, per una sèrie d'afloraments rocosos centrals, que generen distorsió eòlica i "obliguen" l'arena a remuntar pendents en algunes zones i a canalitzar-se en d'altres. Dins aquesta diversitat geomorfològica, encara hi hem de sumar la presència de dunes fòssils (*arena petrificada*), que també afloren entre l'arena mòbil (vegeu foto adjacent).

A la cala no hi arriba cap torrent que en dies de pluja trenqui la platja; en lloc seu apareixen multitud de petits xaragalls dels costers més propers, que acaben "pentinant" tot el front dunar i deixen la platja tenyida de vermell.

PLANTES I VEGETACIÓ

Un front de mar extens i un arenal important que s'estén uns quants centenars de metres cap a l'interior i que a més agafa altura són els factors que fan d'aquesta platja i del seu sistema dunar un dels més rics en espècies de flora de l'illa. Ja a la mateixa platja, les espècies pioneres de primera línia hi solen ser presents, especialment a final d'estiu, quan la pressió humana va minvant: espinadella (*Salsola kali*), cent nusos de la mar (*Polygonum maritimum*), cascall marí (*Glaucium flavum*), *Euphorbia peplis*, *Suaeda spicata*. A darrere seu, a mesura que les dunes agafen forma hi van apareixent plantes més persistents com el carc marí (*Eryngium maritimum*), el lliri de platja (*Pancratium maritimum*), la campanenta de la mar (*Calystegia soldanella*) i just un poc més endarrere les

gramínies més eficients a fixar l'arena: el fenàs de platja (*Elymus farctus*) i el borró (*Ammophila arenaria*) (vegeu foto de la gradació vegetal). Entre elles, persisteixen moltes de les esmentades abans, però també n'hi apareixen de noves com el trèvol mascle (*Lotus cytisoides*), el bolitx bord (*Anthemis maritima*) o la camamil·la de la mar (*Senecio rodriguezii*), un endemisme de Mallorca i de Menorca.

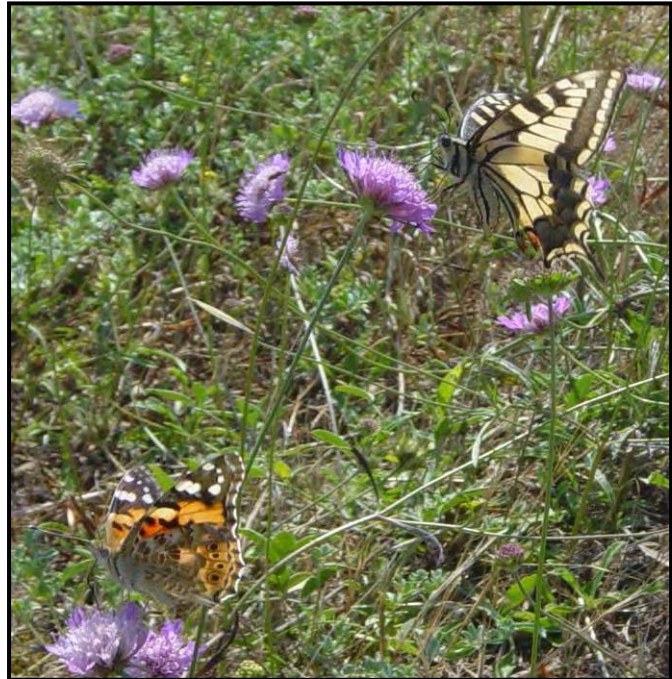

Aquesta vegetació es mantindria més cap a l'interior, però en aquesta part l'arenal va patir extraccions d'arena que el van deixar desfigurats. Així i tot, ja és possible veure alguns símptomes de recuperació amb la presència de plantes com el violer de platja (*Matthiola sinuata*), el camot (*Scrophularia ramosissima*), la bracera (*Centaurea aspera*) i els ugons grossos (*Ononis crispa*), un altre endemisme de Mallorca i de Menorca (vegeu foto adjacent). Encara que aquesta platja no té associat cap torrent, les depressions de l'arenal solen formar petites zones humides en les quals és possible veure-hi plantes com els tamarells (*Tamarix africana*) i l'oloc (*Vitex agnus-castus*).

ANIMALS

L'arenal de Cavalleria és realment ric en fauna, en correspondència a la bona conservació de la vegetació. Per començar, es pot parlar de l'habitual presència de conills (*Oryctolagus cuniculus*), que troben en el sòl arenós bons llocs per gratar i construir les seves llodrigueres. No obstant això, actualment la seva observació ja no és tan fàcil ja que des de fa dues dècades els conills de Menorca van sofrir epidèmies reiterades que mantenen les poblacions a uns nivells molt baixos.

Un altre dels grups d'animals molt vistosos són les papallones. Volant per damunt i entremig de la vegetació es poden distingir la papallona de l'alfals (*Colias crocea*), la petita blaveta d'ugons (*Polyommatus icarus*), i la coneguda i vistosa llimonera (*Gonepteryx cleopatra*) (vegeu foto inferior). Algunes espècies migrants també es poden veure, seria el cas de la papallona dels cards (*Cynthia cardui*) (vegeu foto adjacent a baix) i la macaó (*Papilio machaon*) (vegeu foto adjacent a dalt).

DINS LA MAR

La cala de Cavalleria té un fons més aviat rocós a la part de ponent i més aviat sorrenc a la part de llevant. A les zones rocoses hi destaca la presència de diverses espècies del grup d'algues de les *Cystoseira* (*C. balearica*, *C. spinosa* var. *tenuior*, *C. crinita*, *C. compressa* var. *pustulata*), que són algues brunes que formen poblaments molt ben constituïts i diversos. Aquests poblaments són molt sensibles a la contaminació i actualment van desapareixent de nombrosos llocs de la Mediterrània, d'on són endèmics (vegeu foto adjacent).

HISTÒRIA I SINGULARITATS

Al centre de la platja i als dos extrems hi ha estructures defensives (búnquers i nius de metralladores) originàriament construïdes durant la Guerra Civil, i que avui dia estan en runes o a les quals se'ls dona un ús particular de lleure, com és el cas del búnquer occidental.

Al costat oriental de la platja és habitual veure-hi, a l'estiu, persones que s'untan d'argila mesclada amb aigua. Aquesta pràctica, si és portada a terme per gran nombre de gent, com ja passa, provoca una considerable erosió de la base del penyal i posa en perill la seva estabilitat.